

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره یازدهم - سال چهارم
تاریخ چاپ

شماره چاپ
شماره ثبت ۹۲۷

لایحه بیمه اجباری شناورهای مسافری

کمیسیون های ارجاعی

اصلی:	عمران
فرعی:	اقتصادی

معاونت قوانین

باسمه تعالی

شماره: ۶۰۴۶۹

تاریخ: ۱۴۰۲/۵/۱۰

جناب آقای دکتر قالیباف

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه بیمه اجباری شناورهای مسافری که بنابه پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی در جلسه مورخ ۱۴۰۲/۴/۲۸ هیأت وزیران به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می شود.

سید ابراهیم رئیسی

رئیس جمهور

مقدمه (دلایل توجیهی):

نظر به افزایش چشم‌گیر تعداد شناورهای مسافری در حوزه حمل و نقل دریایی با ظرفیت‌های (۵۰) تا (۳۰۰) نفره و احتمال وقوع حوادث طبیعی و غیرطبیعی برای آنها و با توجه به خلأ قانونی در زمینه الزام شناورهای یادشده به بیمه کردن خود در برابر خسارات بدنی و مالی وارده به مسافران و سایر سرنشینان در اثر حوادث احتمالی، لایحه زیر برای انجام تشریفات قانونی تقدیم می‌شود:

عنوان لایحه : لایحه بیمه اجباری شناورهای مسافری

ماده ۱ - متصدی حمل کشتی یا شناور مسافری یا تفریحی مشمول ماده (۲۸) قانون دریایی ایران مصوب ۱۳۴۳ که مورد استفاده انتفاعی قرار می گیرد، مکلف است مسئولیت خود در قبال خسارات بدنی و مالی وارده به مسافران و سایر سرنشینان را نزد شرکت بیمه گری که مجوز فعالیت در رشته مربوط بیمه گری را از بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران دریافت کرده باشد، بیمه کند.

ماده ۲- حداقل مبلغ بیمه در مورد خسارت بدنی، معادل حداقل ریالی دیه یک مرد مسلمان در ماه های حرام و حداقل مبلغ در مورد خسارت مالی، معادل دو و نیم درصد (۲٪ / ۵) تعهدات بدنی است.

ماده ۳- شرایط عمومی بیمه موضوع این قانون، ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، توسط بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران با همکاری وزارت راه و شهرسازی (سازمان بنادر و دریانوردی) تهیه می شود و به پیشنهاد بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای عالی بیمه می رسد.

ماده ۴- سازمان بنادر و دریانوردی موظف است از فعالیت و بهره برداری شناور فاقد بیمه نامه معتبر موضوع این قانون، جلوگیری کند.

لذا طرح ذیل تقدیم می شود:

مهرداد بذریاش (وزیر راه و شهرسازی)

هیأت‌رئیس‌ه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح

قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد لایحه بیمه اجباری شناورهای

مسافری تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم

بر اساس ماده ۱۳۰ آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی		
طرح/لایحه جاری قبلاً تقدیم	☒ نگردیده است	☐ گردیده است

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

طرح/لایحه تقدیمی، از حیث ضوابط تدوین ایراد اساسی ندارد		
۱	دارای موضوع و عنوان مشخص:	☒ است ☐ نیست
۲	عنوان با مفاد طرح/لایحه، منطبق:	☒ است ☐ نیست
۳	دلایل مندرج در مقدمه توجیهی کافی و به دور از اجمال:	☒ است ☐ نیست
۴	توضیحات راجع به ضرورت رسیدگی به قید فوریت در مقدمه ارائه:	☒ شده است ☐ نشده است
۵	طرح دارای موضوع واحد:	☐ است ☒ نیست
	• و ارائه آن در قالب:	☐ ماده واحده ☒ مواد متعدد
	• با ایراد مواجه:	☒ نیست ☐ است
۶	بند ۹ سیاست های کلی نظام قانونگذاری مبنی بر رعایت اصول قانون نویسی و قانونگذاری، لحاظ:	☒ شده است ☐ نشده است

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط تدوین

۱- لازم می باشد تاریخ تصویب قانون مورد استناد به صورت کامل درج شود برای نمونه: قانون دریایی ایران مصوب ۲۹/۶/۱۳۴۳-۲ مناسب است عبارت « دو و نیم درصد (۲۰/۵)» به «دو نیم درصد(۲۰/۵)» اصلاح شود

۳- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

طرح/لایحه تقدیمی، از حیث ضوابط ماهوی ایراد اساسی ندارد		
۱	طرح/لایحه با سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام:	☐ مطابقت دارد ☒ تعارض ندارد
۲	طرح/لایحه با اصل ۳ قانون اساسی مغایرت:	☒ ندارد ☐ دارد
۳	طرح/لایحه با اصل ۱۵ قانون اساسی مغایرت:	☒ ندارد ☐ دارد
۴	طرح/لایحه با اصل ۵۲ قانون اساسی مغایرت:	☒ ندارد ☐ دارد

دارد ☐	ندارد ☒	۵ طرح/لایحه با اصل ۵۳ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۶ طرح/لایحه با اصل ۶۰ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۷ طرح/لایحه با اصل ۷۳ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۸ طرح/لایحه با اصل ۱۳۸ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۹ طرح/لایحه با اصل ۱۱۲ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۱۰ طرح/لایحه با اصل ۱۵۸ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۱۱ طرح/لایحه با سایر اصول قانون اساسی مغایرت :

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط ماهوی

در خصوص سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام

در خصوص مغایرت با اصول قانون اساسی

لایحه از جهات ذیل واجد ابهام بوده و با توجه به عدم تعریف اصطلاحات زیر و ایرادات دیگر مغایر جزء (۳) بند(۹) سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری است: -تکلیف قانون مطابق لایحه حاضر صرفاً ناظر بر «متصدی حمل کشتی یا شناور مسافری یا تفریحی» است و نسبت به مالک یا مالکین و بطور کلی دارنده فاقد حکم قانونی است. لازم است با توجه به اهمیت موضوع، حکم قانون مالک یا دارنده اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی را نیز در برگرد؛ و هر کدام که بیمه نامه موضوع قانون را تحصیل نماید تکلیف از دیگری ساقط شود. -عبارت «خسارات بدنی و مالی» ابهام دارد. لازم است خسارات بدنی و مالی به طور دقیق تعریف شود به عنوان مثال مشخص شود پوشش بیمه علاوه بر فوت آیا شامل صدمات و جراحات مادون فوت نظیر نقص عضو و از کار افتادگی را شامل می شود یا خیر؟ در خصوص خسارات مالی گستره خسارات و موارد آن مشخص شود. -محدوده حوادث مشمول بیمه مشخص نشده است و از این نظر لایحه حاضر دارای ایراد جدی و اساسی است و در صورت تصویب نهایی برای مجریان ابهامات زیادی ایجاد می نماید. توضیح بیشتر اینکه با توجه به گستره حوادث و سوانح دریایی ، مشخص نشده است کدام یک از خسارات ناشی از حوادثی همچون آتش سوزی یا انفجار یا غرق شدن شناور یا تصادم دو شناور و یا سقوط محمولات و همچنین خسارات ناشی از فورس ماژور مثل طوفان دریایی مشمول تعهدات بیمه ای قرار می گیرد یا خیر. -با توجه به عنوان لایحه و اجباری بودن بیمه، تکلیف پرداخت خسارت در صورت نداشتن بیمه نامه یا عدم بیمه نمودن شناور یا انقضای بیمه نامه و یا موارد مشابه دیگر چیست و خسارات وارده به اشخاص چگونه و توسط چه شخص یا نهادی قابل جبران است. -راجع به

انتقال حقوق و تعهدات بیمه ای در صورت انتقال مالکیت شناور تعیین تکلیف نشده است. -در خصوص تعدد دیات و پرداخت خسارت یا دیه به شخصی که صدمات بدنی وارده به وی بیش از یک دیه کامل می باشد و پوشش خسارات بیش از سقف بیمه نامه تعیین تکلیف نشده است. به عنوان مثال چنانچه در اثر حادثه ای، شخصی دچار قطع عضو و نابینایی هر دو چشم و از دست رفتن عقل (زوال عقلی) شود، با عنایت به اینکه هر یک از صدمات فوق درای دیه کامل می باشد، آیا همه دیات بایستی پرداخت شود یا فقط یک دیه پرداخت می شود. -اگرچه تهیه شرایط عمومی بیمه موضوع لایحه به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران محول شده است اما با توجه به اهمیت موارد فوق الذکر لازم است موارد مهم در ضمن لایحه تعیین تکلیف شود زیرا آیین نامه نمی تواند احکامی فراتر از قانون مقرر نماید. -با عنایت به اینکه مسئولیت موضوع این لایحه از نوع مسئولیت مدنی است و شامل مسئولیت کیفری نمی شود، لذا به جای عبارت مسئولیت از «مسئولیت مدنی» استفاده شود. -با عنایت به عدم تصریح به تکلیف شرکتهای بیمه به ارایه و انعقاد قرارداد بیمه موضوع این لایحه، لازم است شرکت های بیمه نیز مکلف شوند با دارندگان شناورهای موضوع لایحه بیمه نامه قرارداد بیمه منعقد نمایند و الزام قانون فقط شامل بیمه گذاران نباشد. همچنین ضمانت اجرای تخلف از این امر نیز مشخص شود.

تعداد ..... برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

در اجرای بند (۱)		
۱	در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط	☐ وجود ندارد ☒ وجود دارد که به ضمیمه تقدیم می شود.
۲	در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض	☒ وجود ندارد ☐ وجود دارد که به ضمیمه تقدیم می شود.

در اجرای بند (۳) :

نظر اداره کل مربوطه در خصوص لزوم قانونگذاری بر اساس طرح/لایحه جاری به ثبت نرسیده است.

تعداد ..... برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف- نظر اداره کل

۱- عبارت « دو و نیم درصد (۲٪ / ۵)» به «دو و نیم درصد (۲/۵٪)» اصلاح شود.

ب- سوابق قانونی

قوانین مرتبط به شرح زیر تقدیم می گردد :

عنوان قانون: قانون دریائی مصوب ۱۳۴۳/۰۶/۲۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی == منقح
۱۳۴۳/۰۶/۲۹ مصوب: ۱۳۴۳/۰۶/۲۹

بخش های قانون: تمام متن